

**liantis**

The logo for Liantis features the word "liantis" in a bold, lowercase, sans-serif font. A thick, purple, curved underline is positioned beneath the text, starting under the 'l' and ending under the 's', with a slight upward curve at both ends.

**Wettelijk  
rustpensioen  
zelfstandigen**

**Liantis studiedienst**

## Inhoud

- I. **Pensioen als zelfstandige**
- II. **Bijverdienen naast het pensioen (en sociale bijdragen)**

# I. PENSIOEN ALS ZELFSTANDIGE

# Pensioendatum

Wanneer kan ik met pensioen?

## Wettelijke pensioenleeftijd

**VANDAAG = 65 jaar**

**VANAF 2025 = 66 jaar**

**VANAF 2030 = 67 jaar**

## Vervroegd pensioen

- **Loopbaanjaar:**

- Minstens 2 kwartalen pensioenrechten als zelfstandige OF
- Minstens 1/3 van een voltijds loopbaanjaar als werknemer/ambtenaar

Geen enkel jaar kan dubbel tellen

Geen studiejaren

# Vervroegd pensioen

- **Algemene regeling vanaf 2019**

- Met pensioen vanaf 60 jaar na 44 jaar werken
- Met pensioen vanaf 61 jaar na 43 jaar werken
- Met pensioen vanaf 63 jaar na 42 jaar werken

- **Overgangsmaatregelen**

1. Wie op **31 december 2012 minstens 60 jaar** oud is **en** al een **loopbaan van 35 jaar** heeft, kan nadien op ieder moment vervroegd met pensioen
2. Wie **geboren is vóór 1 januari 1956 én op 31 december 2012** reeds een **loopbaan van 32 jaar** heeft, kan met pensioen zodra minstens **62 jaar** oud is **en 37 jaar gewerkt** heeft.
3. Geleidelijke verstrenging: (volgende dia)



## Vervroegd pensioen

	60 jaar	60,5 jaar	61 jaar	61,5 jaar	62 jaar	62,5 jaar	63 jaar	65 jaar	66 jaar	67 jaar
2013	40	38						WP		
2014	40		39							
2015	41			40						
2016	42		41		40					
2017	43		42			41				
2018	43		42				41			
2019	44		43				42			
2025	44		43				42		WP	
2030	44		43				42			WP

# Vervroegd pensioen

- **Extra overgangsmaatregel**
  - Geboren in 1956 of 1957
  - Met pensioen op:
    - 61 jaar na 43 jaar werken
    - 62 jaar na 42 jaar werken
    - 63 jaar na 41 jaar werken

Verworven rechten: eens voldaan aan de voorwaarde om vervroegd met pensioen te gaan (zonder het pensioen ook op te nemen), kan men op eender welk later moment op pensioen, ongeacht eventuele latere verstrenging van de voorwaarden

# Mogelijke ingangsdatum en pensioenaanvraag

- **Op pensioenleeftijd: ambtshalve onderzoek naar pensioenrechten**
- **Of vervroegd: aanvraag**
  - **Vanaf één jaar vooraf**
  - **Ten laatste 1 maand voorafgaand**
- **Of later: aanvraag**

# Hoe aanvragen?

- **Waar?**
- Gemeente – dienst pensioenen
- Online
  - [www.pensioenaanvraag.be](http://www.pensioenaanvraag.be)
  - <https://mypension.onprvp.fgov.be>
- Pensioendienst zelf
  - RSVZ
  - FPD
  - Pensioenpunt

# Pensioenopbouw

Welke periodes leveren pensioen op?

## Pensioenloopbaan

**Werken en bijdragen = bouwstenen pensioen**

**Ganse loopbaan telt: 'van start tot pensioen'**

# Pensioenvormende bijdragen

- **Vennootschap/eenmanszaak:**

- HB: pensioenrechten
- BB met verminderde bijdragen: geen pensioenrecht
- Artikel 37: geen pensioenrechten

} Wel mits betaling minimum  
bijdragen hoofdberoep

- **Pensioenloopbaan helper:**

- Aansluitingsplicht vanaf 1 januari 20<sup>ste</sup> verjaardag (HB = pensioenrecht)

- **Pensioenloopbaan MWE:**

- Vóór 2003 (eenmanszaak): geen statuut – geen pensioenrecht
- Vanaf 01/07/2005:
  - Geboren vóór 01/01/1956: mini-statuuat: geen pensioenrecht
  - Geboren na 01/01/1956: maxi-statuuat: pensioenrecht

# Pensioenvormende bijdragen

- **Gelijkgestelde periodes**

- Kosteloze gelijkstelling:

- Ziekte
- Kwartaal vrijstelling na bevalling
- Militaire dienst

- Betalende gelijkstelling:

- Studieperiode (enkel verhoging pensioen – geen extra loopbaanjaren!)
- Voortgezette verzekering



## Voortgezette verzekering

- **Na stopzetting en zonder ander sociaal statuut verder sociaal verzekerd blijven als zelfstandige**
- **Max. 2 jaar (eventueel  $58 + 2 = 60 + 5$ )**
- **11,78 %**
- **Enkel zinvol om vervroegd met pensioen te kunnen gaan (genoeg aantal loopbaanjaren)**
- **Ziekenfonds**
- Ten laste
- Premie als verblijvende

# Pensioenopbouw

Hoe wordt het pensioen berekend?

# Berekening pensioenbedrag

- **Per kalenderjaar en resultaat = som jaarlijkse bijdragen**
- **3 factoren:**
  - Lengte loopbaan
  - Hoogte inkomsten
  - Gezinssituatie
- **Volledige loopbaan = 45 jaar (14.040 dagen)**
  - Bij overschrijding minst voordelige jaren geschrapt (max. 5 jaar)
  - Maar vanaf 2019 wordt het mogelijk om meer dan 45 jaren in rekening te brengen voor het pensioen

# Berekening pensioenbedrag

- **Eerste berekening = proportioneel pensioen (op basis van eigen inkomsten)**
- **Tweede berekening = gewaarborgd minimumpensioen**
  - Minstens loopbaan 30 jaar (zelfstandig + werknemer)
  - Bedrag minimumpensioen wettelijk bepaald
  - Minimumpensioen in functie van lengte zelfstandige loopbaan ( $X/45$ , uitgedrukt in dagen)
- **Hoogste bedrag wordt uitbetaald**

## Berekening pensioenbedrag

- Minimumpensioen voor zelfstandigen bij een volledige loopbaan (cijfers 1/9/2018)**

MINIMUMPENSIOEN VOLLEDIGE LOOPBAAN	PER JAAR	PER MAAND
Gezinspensioen	€ 18.672,57	€ 1.556,05
Alleenstaande pensioen	€ 14.942,76	€ 1.245,23

- Vanaf 1/8/2016: gelijkschakeling met minimumpensioen werknemers**

# Pensioen als alleenstaande of gezinspensioen?

- **Pensioen als alleenstaande**
  - Ongehuwd
  - Gehuwd en som van beide alleenstaande pensioen > het hoogste gezinspensioen
  - Gehuwd en echtgenoot werk verder, niet beperkt
  - Gehuwd en echtgenoot ontvangt een vervangingsinkomen
- **Gezinspensioen**
  - Gehuwd en echtgenoot heeft geen pensioen (beperkt)
  - Gehuwd en echtgenoot heeft geen activiteit (beperkt)
  - Gehuwd en echtgenoot heeft geen vervangingsinkomen

# Pensioen als alleenstaande of gezinspensioen?

- **Gezinspensioen in 2 situaties:**
  - Som alleenstaandenpensioenen < gezinspensioen één van beidenOF
  - Partner nog geen recht op pensioen
- **Beide situaties: partner inkomsten beperken:**
  - Jonger dan 65: € 6.417 netto belastbaar per jaar
  - 65 of ouder: € 18.536 netto belastbaar per jaar
- **Pensioendienst bepaalt voordeligste situatie**

# Pensioenbonus

- **Ingevoerd in 2007 (opbouw vanaf 2006)**
- **Intussen 2 x hervormd**
- **Afschaffing bonus, tenzij in 2 gevallen**
  
- **Verdere opbouw pensioenbonus (2014):**
  - Wie vóór 1/12/2014 op rustpensioen kon
  - OF
  - Wie vóór 1/12/2014 65 jaar is geworden en een loopbaan van 40 jaar heeft



## **II.**

# **BIJVERDIENEN NAAST HET PENSIOEN**

## Bijverdienen naast het pensioen?

Sommige zelfstandigen moeten hun inkomen beperken om het pensioen niet te verliezen

- Tijdens pensioenonderzoek moet zowel pensioengerechtigde als partner melden of hij gaat verder werken na pensioen
- Pensioen betaalbaar of niet: afhankelijk van verklaring pensioengerechtigde
- Gezinsbedrag of pensioen alleenstaande: afhankelijk van verklaring partner

# Bijverdienen naast het pensioen?

- **Onbeperkt bijverdienen sinds 2015**

- Vanaf 1 januari van het jaar waarin men 65 jaar wordt
- Vervroegd pensioen mits loopbaan van 45 jaar

Let op, onbeperkte TA gekoppeld aan persoonlijk pensioenrecht → in geval van gezinspensioen moet partner steeds beperken!

- **Wie moet inkomsten beperken?**

- Vervroegd pensioen zonder loopbaan van 45 jaar (= toegelaten activiteit)

# Grenzen toegelaten activiteit als zelfstandige 2018

	Tot 1 januari van het jaar van de 65 <sup>e</sup> verjaardag		Vanaf 1 januari van het jaar van de 65 <sup>e</sup> verjaardag		
	Enkel rustpensioen of rust- en overlevingspensioen		Enkel overlevingspensioen	Enkel overlevingspensioen of enkel echtscheidingspensioen	(Ook) rustpensioen
	Loopbaan < 45 jaar	Loopbaan ≥ 45 jaar			
Zonder kinderlast	€ 6.417,00	Geen beperking	€ 14.942,00	€ 18.536,00	Geen beperking
Met kinderlast	€ 9.626,00		€ 18.677,00	€ 22.547,00	

## Bijverdienen naast het pensioen?

- **Zelfstandige: netto belastbaar inkomen**

- Alles wat fiscaal als **zelfstandig netto belastbaar beroepsinkomen** wordt aanzien: incl VAA, huurexcedent,...
- Niet : toekenning/bezoldiging MWE
- Niet : terugbetaling van sociale bijdragen na ingang van pensioen en betrekking op periode voor ingang pensioen

- **Werknemer: bruto lonen (RSZ)**

- Werknemer: grens x 1,25 = bruto belastbaar inkomen

## Bijverdienen naast het pensioen – voorbeeld

- **Zelfstandige geboren op 12/06/1953, wordt 65 jaar op 12/6/2018**
  - Als pensioeningang op 1/7/2018, mag onbeperkt verdienen zonder pensioenverlies
  - Als reeds vervroegd pensioen vanaf 1/7/2016 (63 jaar), mag vanaf 1/1/2018 onbeperkt verdienen
- **Zelfstandige geboren op 12/06/1956, wordt 62 jaar en op 1/7/2018 vervroegd pensioen – geen loopbaan van 45 jaar**
  - Beperken vanaf 1/7/2018: 6/12<sup>e</sup> van € 6.417
  - 2019/2020: € 6.417 op jaarbasis
  - Vanaf 1/1/2021: opnieuw onbeperkt

## Toegelaten activiteit in het geval van een gezinspensioen

- **Man heeft gezinspensioen, de echtgenote moet altijd inkomsten beperken - grens afhankelijk van leeftijd echtgenote**
  - < 65jaar: € 6.417
  - ≥ 65jaar: € 18.536

## Bijverdienen naast het pensioen?

### Sanctie

- **Overschrijding door pensioengerechtigde:** terugvordering volgens percentage van overschrijding
- **Overschrijding door huwelijkspartner** van gerechtigde op gezinspensioen: herleiding naar alleenstaande pensioen

### Oplossing?

- Vennootschap
- Toekenning aan meewerkende echtgenoot/echtgenote



## Pensioen en bijdragenregeling

- **Sinds 2015: sociale bijdragen** berekend op inkomen van jaar zelf:
  - Eerst voorlopige bijdragen op inkomen 3 jaar terug
  - Berekening definitieve bijdragen zodra inkomen bijdragejaar gekend is
- **Gevolg bij toegelaten activiteit:** aanrekening voorlopige bijdragen en herberekening definitieve bijdragen – verlaagd tarief
- **Gevolg bij stopzetting:** herberekening sociale bijdragen na stopzetting van de activiteit
  - **Uitzondering:** bij definitieve stopzetting activiteit op pensioendatum: optie om af te zien van herberekeningen van de sociale bijdragen
    - Stopzetting 31/12/2018 en pensioen uiterlijk 01/01/2019

## Impact pensioen op bijdragen

### Onderscheid

- Wie **onbeperkt** mag bijverdienen
- Wie inkomsten moet **beperken**

## Impact pensioen op bijdragen

### Gepensioneerde die onbeperkt mag bijverdienen

- Sociale bijdragen op onbegrensd inkomen
- Verlaagd tarief
- Mogelijkheid tot aanvraag vermindering sociale bijdragen
- Mogelijkheid tot verhogen sociale bijdragen (reserve)

## Impact pensioen op bijdragen

### Vervroegd pensioen en geen loopbaan van 45 jaar

- **Principe:** inkomsten beperken
- **Sociale bijdragen:** verlaagd tarief
  - Voorlopige bijdrage berekend/afgetopt op inkomsten die men maximaal mag verdienen (2018: € 6.417): maximale voorlopige bijdrage 2018 = € 245,12 / kwartaal
  - Herberekening definitieve bijdrage zodra jaarinkomen gekend

## Impact pensioen op bijdragen

### Vervroegd pensioen en geen loopbaan van 45 jaar

- Uitzondering indien ingang pensioen NA 1 januari:
  - **Jaar van pensioeningang:** voorlopige bijdragen op inkomen 3 jaar terug – definitieve bijdragen op totale jaarinkomen
  - **Vanaf 1 januari van het volgend jaar:** automatisch aftoppen voorlopige bijdragen op toepasselijke grens toegelaten activiteit – definitieve bijdragen zodra effectief jaarinkomen gekend is

## Mandataris vennootschap en pensioen

- **Verder werken na pensioen = aansluitingsplicht**
- **Uitzondering:** onbezoldigd mandaat = geen aansluitingsplicht
  - Geen loon, voordelen van alle aard, huurexcedent...
  - Geacht niet langer geacht beroepsactief te zijn
- Let op:
  - Bezoldigd mandaat: aansluitings- en bijdrageplicht
  - Werkend vennoot: moet altijd aangesloten blijven
  - EBVBA